

№39 «Қызылөзек» орта мектебінің Республикалық «Зорлық-зомбылыққа қарсы 16 күн» акпараттық науқанын өткізу жөніндегі іс-шаралар жоспары

№	Іс-шара атауы	Өткізу уақыты	Жауапты
1	«Қауіпсіз жастық шақ» түнгі рейд жұмыстарын жүргізу	25 қараша – 10 желтоқсан	С. Қоқыбасов Сынып жетекшілер
2	Отбасы тәрбиесі бағытында тәрбие сағаттары	25 қараша- 10 желтоқсан	Сынып жетекшілер
3	Халық көп шоғырланатын жерлерде тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу жөніндегі жадынамадар мен буклеттер таратуды ұйымдастыру	25 қараша – 10 желтоқсан	Сынып жетекшілер
4	Азаматтарға құқықтық, психологиялық кеңес беру жұмыстарын жүргізу	05 желтоқсан	Психологтар А. Абилова С. Құлмағанбетова
5	«Зорлық-зомбылықсыз- қоғам қасіреті» тақырыбында кітап көрмесі	29 қараша	Кітапхана қызметкері Г. С. Сыздықова
6	«Ұйдегі тыныштықтан жер бетіндегі бейбітшілікке» атты дөңгелек үстел	2 желтоқсан	Психологтар А. Абилова С. Қалмағанбетова

Қалалық білім бөліміне

№39 «Қызылөзек» орта мектебі әкімшілігінен

Анықтама

№39 «Қызылөзек» орта мектебінде Республикалық «Зорлық – зомбылыққа қарсы 16 күн» ақпараттық науқаны өз дәрежесінде атқарылып өтті. «Қауіпсіз жастық шақ» түнгі рейд жұмыстары мұғалімдер мен ата аналардан құралған топ ауылымыздағы дүкендер мен жастар топтасатын орындарды және мектепшілік бақылауда тұратын оқушылардың үйін аралап ешқандай тәртіп бұзушылықтарды анықтаған жоқ. Сонымен қатар сынып жетекшілер Отбасы тәрбиесі бағытында тәрбие сағаттарын өткізді. Мектеп психологтары оқушыларымызға құқықтық, психологиялық кеңес беріп, «Үйдегі тыныштықтан жер бетіндегі бейбітшілікке» атты дөңгелек үстелде келелі бас қосты. «Зорлық – зомбылық қоғам қасіреті» тақырыбында мектеп кітапханасында кітап көрмесі болып өтті. Обылыстық жастар денсаулық орталығының мамандары «Болашақ сізбен біздің қолымызда» атты семинар өткізіп, оқушыларымызды салауатты өмір салтын қалыптастыру мен зорлық зомбылықтың алдын алу бойынша кеңестер берді.

<https://www.facebook.com/100044570716415/posts/pfbid02em3uFTeUPZ7nuNnUuvS1YUjwaonUMKC yRi7hDjCG2PYypGKbyZDtabelSSPZk3Cgl/?app=fbl>

<https://www.facebook.com/100044570716415/posts/pfbid05TTD46YokPL675ZBdknZqiT9Mn45jkGtPS Df3B9iZWHADRn5ZLz8tf9DrGVdmrTdl/?app=fbl>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0b7jHZHVdazrGAwi6DYEbeACs18zYzuSJTXvoKP k95cH5ttDGdfl6oK44Hr2xgzbal&id=100044570716415

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02TVkoK6petFUWx49b2FfrHxEzqp1fEAxtvFPr8K XZVAWBzjViM7DcNHMqPajoVAcbl&id=100044570716415

Мектеп директоры

Ж.Байжанов

Анықтама

№39 "Қызылөзек" орта мектебінде "Зорлық-зомбылық қоғам қасіреті" тақырыбында кітап көрмесі болып өтті.

Мақсаты:

1.Балаларға зорлық-зомбылық туралы мағлұмат беру, адамның жаны мен тәніне үлкен зардап әкелетін соққы екенін түсіндіру және зорлыққа қарсы біздің елімізде заң бар екенін айту.

2.Балаларға өз жүрген орталарында мейірімді болуға, бұзақылық істерге бармауға, адами бойларындағы қасиеттерін сақтауға, әдепті де, тәртіпті тұлға болып өсуіне тәрбиелеу.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

С.Қоқыбасов

Қатыгездік пен зорлық- зомбылықсыз балалық шақ

Сынып: 8 «Б» сыныбы

Сынып жетекші: Л.Сапаржанова

Бекітемін:-----

Сыныбы:8 «Б» сыныбы

Тақырып: *Қатыгездік пен зорлық-зомбылықсыз балалық шақ*

Максаты: Балаларға зорлық-зомбылық туралы мағлұмат беру, адамның жаны мен тәніне үлкен зардап әкелетін соққы екенін түсіндіру және зорлыққа қарсы біздің елімізде заң бар екенін айту. Балаларға өз жүрген орталарында мейірімді болуға, бұзақылық істерге бармауға, адами бойларындағы қасиеттерін сақтауға, әдепті де, тәртіпті тұлға болып өсуіне тәрбиелеу.

Сабақтың әдісі: түсіндіру, пікірталас

ЖОСПАР

1. Зорлық-зомбылықты қалай түсінесіңдер?
2. Зорлық-зомбылықтың түрлерін атаңыздар
3. Зорлық-зомбылықты қандай адамдар жасай алады?
4. Үкімет тарапынан қандай жұмыстар жүргізілуде?
5. Заң жобасының негізгі мақсаттары қандай?
6. Зорлықтан, құлдықтан аулақ болу үшін не істеу керек?
7. Тәрбие сағатын анкеталық сұрақтармен қорытындылау.

Сабақтың барысы:

I Ұйымдастыру кезеңі

II Негізгі бөлім

Мұғалім сөзі:

Қайырлы күн, балалар. Бүгінгі тәрбие сағатымыздың тақырыбы: *"Қатыгездік пен зорлық-зомбылықсыз балалық шақ"*. Қоғам үшін ең бастысы – тәуелсіздік, адам үшін бас бостандығы және уайым қайғысыз өмір. Оның кепілі – заңдылық. Тәуелсіздік төрімізден орын алған қоғамымыздағы ең басты құндылық – адам бостандығы. Адамның және адамзаттың құқықтары мен бас бостандықтарын қамтамасыз ету және қорғау – конституциялық заңдылықтың басты талабы. Қазақстанда салауатты өмір салтына қол жеткізуде, денсаулықты сақтау мен нығайтудағы басты міндеттің бірі – бала құқығын қорғау, зорлық-зомбылыққа қарсы күрес жүргізу. Егер жалпы айтқанда зомбылықты физикалық қасірет көрсету әрекеті деп анықтауы болса, онда тұрмыстық зомбылықта осы әрекеттің бастауы мен айқындау нүктесі анық белгіленеді. Ол – жанұя, яғни зұлымдықшы мен оның жемтігі ең жақын адамдар болады. Олар – жұбайлар мен балалар. Отбасындағы зорлық-зомбылық мәселесі әлемнің әр елінде ертеден орын алған. Егер жалпы айтқанда зомбылықты физикалық қасірет көрсету әрекеті деп анықтауы болса, онда тұрмыстық зомбылықта осы әрекеттің бастауы мен айқындау нүктесі анық белгіленеді. Ол – жанұя, яғни зұлымдықшы мен оның жемтігі ең жақын адамдар болады. Олар – жұбайлар мен балалар. Отбасындағы зорлық-зомбылық мәселесі әлемнің әр елінде ертеден орын алған.

Сонымен қатар Адам саудасы дүниежүзі бойынша кірісі жағынан үшінші орында тұр және ол барлық елде етек жайған. Әсіресе, адам саудасы құрбандарының жасарып бара жатқаны әлемдік қауымдастықты алаңдатып отыр. Мыңдаған адам жұмыс табу мақсатында заңсыз қоныс аударады. Тіпті, елімізде шетел азаматтарын әртүрлі жұмыстарға пайдалану үшін алдап әкеліп, құлдыққа салу ахуалы қалыптасты. Соңғы жылдары адамдарды сату деректері күрт өскен. Жыл сайын оның құрбандарының саны төрт миллионға жуықтайды. Әсіресе, қазақ қыздарын шетелде жақсы әрі табысты жұмысқа алдап шақырып, жезөкшелікке салу деректері де біршама артқан. Биші, фотомодель ретінде алдап әкелінген жас қыздарды тәнін саудалауға мәжбүрлейді. Сондай-ақ ер адамдарды құлдыққа сату фактілері де едәуір өскен.

1. Зорлық-зомбылықты қалай түсінесіңдер?

Нұрай : Зорлықбалалардың денелік және психологиялық денсаулықтары және жан-жақты дамулары үшін ауыр машақат болып табылады. Әйелдер мен балаларға қатысты зомбылықтың алдын алу және бағытталған профилактикалық сипаттағы шараларды жүргізуде ақпараттық үгіттеушілік жұмыстарды өткізу қажет болып табылады. Зорлық-зомбылық құқықта

Дидаз: «Бір адамның екінші бір адамға, оның жеке басына тиіспеушілік құқығын бұзатын тәни және психикалық ықпал жасауы» делінген.

2. Зорлық-зомбылықтың түрлерін атаңыздар

Ерболат: Тән азабын шектірген зорлық – адамның ағзасына тікелей әсер ету, ұрып-соғу, денесіне зақым келтіру, тағы басқа. Тән азабын шектірген зорлықтың салдарынан жәбірленушінің денсаулығына зиян келтірілуі мүмкін.

Мұғалім: Объективті факторларға сәйкес, еліміз адам саудасы құрбандары келетін, тұратын және транзит елдердің қатарына жатады. Адамдарды сату, пайдалану, азғырып-көндіру, тасу, жасыру әрекеттеріне

байланысты қылмыстармен күрес қатаң сипатта жүргізіледі. Бұл – адамдардың өмір сүруге, бостандығын, денсаулығын қорғауға деген конституциялық құқығын қорғау мәселесі болып табылады. Сарапшылардың зерттеуі бойынша, әлемде 2-4 млн. адамдар адам саудасының құрбаны болып келген.

3. Зорлық-зомбылықты қандай адамдар жасай алады?

Айзере: Ондай адамдар қатарында кедей отбасынан шыққандар, басқа елге барып еңбек етіп, табыс тапқысы келетіндер, баспанасыз жандар, қараусыз қалған балалар, жетімдерді жатқызуға болады.

Мыңдаған адам жұмыс табу мақсатында заңсыз қоныс аударады. Тіпті, елімізде шетел азаматтарын әртүрлі жұмыстарға пайдалану үшін алдап әкеліп, құлдыққа салу ахуалы қалыптасты.

Ақниет: Нашакорлық, темекіге, ішімдікке үйірлік бұзықтық жолға түсіп зорлық-зомбылық жасауға мүмкіндік туғызады, еңбек етуге, қоғамға, денсаулыққа, ұрпаққа, отбасына зиянын тигізеді. Салауатты өмір сүрудің бір негізгі күрделі мәселесі – жаман қылықтардан, яғни зорлық-зомбылықтан аулақ болу. Ішімдікке үйір адам есінен айырылып, қасындағы адамдарға зиянын тигізеді, отбасына ойран салады, отбасы мүшелеріне оғаш қылықтар көрсетіп мазасын алады. Бұл баланың психологиясына кері әсерін тигізеді. Бала өзіне керекті рухани дүниенің барлығын қоршаған ортадан алады. Отбасындағы тұрмыстық қатынастар саласындағы құқық бұзушылықтың алдын алуға бағытталған заңды нормалар жетілдірілді.

4. Үкімет тарапынан қандай жұмыстар жүргізілуде?

Нұрсұлтан : Қазақстан Республикасы Үкіметінің заң жобаларының жұмыстарын іске асыру жоспарының 29 пунктін сәйкес 2004 жылдың 13 желтоқсанында Қазақстан Республикасы Премьер министрінің тағайындауымен «Тұрмыстық зомбылыққа қарсы әрекет ету туралы» заң жобасы әзірленді.

5. Заң жобасының негізгі мақсаттары қандай?

Нұрдәулет:

○ Адамның қызығушылығын, бостандығын, заңды құқықтарын қорғауға, кепілдеме беуді көтермелеу.

○ Отбасылық тұрмыстық қатынастар саласындағы құқық бұзушылықты төмендету жөнінде тиімді шаралар қабылдау.

○ Тұрмыстық зомбылықтың алдын алудың көп деңгейлі жүйесін жүргізу

Аталған заңды қабылдау – отбасылық тұрмыстық қатынастардағы азаматтардың қызығушылықтарын және бостандықтарын, құқықтарын қорғаудағы тиімділікті арттыру, осы саладағы құқық бұзушылықтың деңгейін төмендету. Әйелдер мен балаларға қатысты зомбылықтың алдын алуға бағытталған профилактикалық сипаттағы шараларды жүргізуде ақпараттық үгіттеушілік жұмыстарды өткізу керек іс болып табылады.

Мұғалім: Қай заманда болмасын адамды қанау, зорлық-зомбылық жасау ең сорақы көрініс және үрей тудыратын құбылыс болып саналады. Адам саудасы дегенде, әрбір кісінің жеке заңды құқығын ескерместен оларға зорлық-зомбылық жасау, азапты жұмыстарға жегу, адами еркін аяққа таптау арқылы белгілі бір топтардың, яғни оңай олжаға кенеліп, пайда табудың көзіне айналдыру секілді теріс сипатында көз алдымызға келеді. Алдап-арбау жолымен өз Отандарынан сырт мемлекеттерге әкетіліп, тегін жұмыс күші ретінде немесе жезөкшелікпен айналысуға итермелеу жағдайларын қазіргі заманның құлдығы дегеннен басқаша атау мүмкін емес. Ішкі мазмұны, орындалу механизмдері жұртшылыққа тіптен түсініксіз – сәби саудасы, шетелдерге жұмысқа жалдану, т.б. адам саудасының кенінен жайылған түрлері.

Өкінішке орай, уақыт сілкінісінен түсініксіз күй кешкен кез келген мемлекет ХХІ ғасырдың құлдығына қарсы тұра алмады. Мұның көрінісін мынадан байқауға болады:

· Біріншіден, адам саудалаушылар өздерінің қылмыстық қызметтерін сырт көзге байқалмайтындай етіп, ұйымдастыра алады.

· Екіншіден, экономикасы тұрақсыз, әлеуметтік жағдайы төмен елдің халқы құл иеленушілердің құрбандығына бірінші болып шалынады.

· Үшіншіден, соғыс өрті тұтанған немесе тұтануға жақын жанжалды аймақ – «қарабазардың» қызған орталығы деуге болады.

6. Зорлықтан, құлдықтан аулақ болу үшін не істеу керек? Лектордың ұсынысы бойынша ол: миграция қызметіне тіркелу, келісім-шарт жасасу, жұмысқа қабылдаушы ұйым мен тұлғалар жайлы хабардар болу, бөтен тұлғаларға ешқашан паспорт және өзге де жеке құжаттарды бермеу. Адам құқықтары бұзылуының әртүрлі нысандары пайда болуда, олар – адамның өмір сүруге құқығының бұзылуынан бастап еркін сөзге құқықтың шектелуіне дейінгі нысандары. Соның ішінде, қазіргі кездегі адам құқықтары бұзылу нысандарының ең қауіптілерінің бірі – адам саудасы.

Адам саудалау, жеңгетайлық, жезөкшелікпен айналысуға тарту, адамдарды ұрлау фактілері күн өткен сайын жиілеп келеді. Адам саудасы криминогендік бизнестің алуан түрлілігі сияқты адамзаттың күрделі проблемаларының бірі болып табылады. Ол әлдеқашан жекелеген мемлекеттерден тысқары шығып, әлемдік

ауқымға ие болды. Елімізде өзінің экономикалық және географиялық орналасу жағдайына байланысты, екіншіше карай, адам саудасы құрбандары азаймай отыр. Әрбір жанашыр тұлға, қоғам мен мемлекет болып осы бағытта күш біріктірген жөн. Сондықтан да жиырма бірінші ғасырдың кеселіне айналып отырған осы өзекті мәселе күн тәртібінен түспеуге тиісті деп есептеледі.

Бүгінгі күні отбасына қатысты мемлекеттік саясаттың бейнесі болатын және оның қызмет аясы мен қорғауының құқықтық кепілдіктерін ұлғайтатын осындай қалыптағы заңдарды қабылдау қажеттілігі туды. Зорлық-зомбылықпен табысты күресу үшін бірінші кезекте осы мәселеге қоғамның көзқарсын өзгерту керек.

Обаларға қамқорлық жасау,

Обаланың абыройы мен құқықтарын құрметтеу – бұл тек мемлекеттің ғана емес,

сонымен қатар жекелеген әрбір адамның міндеті... жолымен денесіне зақым келтіру немесе психологиялық зақым келтіру негізінде қасақана әрекет ету.

- Зомбылықшының әрекеті әкімшілік құқық бұзушылық ретінде квалификацияланады:

Оденеге әсер ету,

Окемсіту, сөзбен тиісу,

Оүй тыныштығын бұзу,

Оазаматтарды сыйламау.

7. Тәрбие сағатын анкеталық сұрақтармен қорытындылау.

Тест сұрақтары

1. Аты-жөніңіз, сыныбыңыз:

2. Зорлық-зомбылыққа арналған іс-шара сіздің көңіліңізден шықты ма?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

3. Сіз өзіңізді толыққанды "зорлық зомбылықсыз балалық шақ" өкілі санайсыз ба?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

4. Осы тақырыпқа қосатын қандай ұсынысыңыз бар:

5. Ал сіздің құқықтарыңызға қол сұғып жүрген біреулер бар ма?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

6. Сізге күш көрсетіп, ұрып-соғып, балағаттап, күштеп жұмыс жасатып жүрген адамдар бар ма?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

7. Мектеп қызметкерлері мен ұстаздарына шағымыңыз бар ма?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

8. Балалар үйіндегі қызметкерлер мен тәрбиешілер мазаңызды алып, күш көрсетпей ме?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

9. Жетекші тәрбиешіңізге көңіліңіз тола ма?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

10. Ал өзіңіз біреулерге жәбір көрсетіп жүрген жоқсыз ба?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

11. Сіз зорлық-зомбылықтың куәгері болып көрдіңізбе?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

12. Зорлық-зомбылықсыз өмір сүруге дайынсыз ба?

а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

13. Өткізілген тәрбие сағатынан өзіңізге керекті мәлімет ала алдыңыз ба?

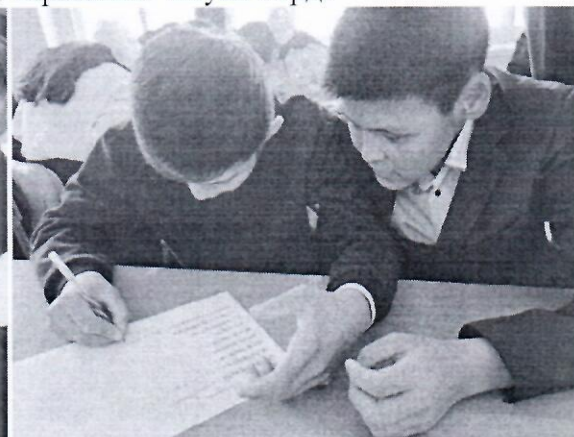
а) ия   в) жоқ   с) жауап беруге киналамын

Қорытынды. Зорлық зомбылықтың баланың мінез-құлқына әсер ету ерекшеліктері бар. Ата-анасы және басқа да заңды өкілдері ата-аналық құқықтарын жүзеге асырған кезде баланың дене және психикалық денсаулығына, оның имандылық дамуына зиян келтіруге құқылы емес. Баланы тәрбиелеу тәсілдерінде баланың адамдық қадір-қасиетіне менсінбей қатар, дөрекі қарау, оны қорлау немесе қанау болмауға тиіс.

5. «Заң жобасының негізгі мақсаттары қандай және зорлықтан, құлдықтан аулақ болу үшін не істеу керек?» сұрақтарына оқушылар жұптасып жауап берді

6. Тәрбие сағатының соңында анкеталық сұрақтармен қорытынды жүргізілді

Сынып жетекші:

Сапаржанова Лаура

Анықтама

2022 оқу жылында 16 қарашада №39 «Қызылөзек» орта мектебінде 8 «Б» сыныбына сынып жетекші.Сапаржанова Лаура «Қатыгездік пен зорлық-зомбылықсыз балалық шақ» тақырыбында сынып сағатын өткізді.

Мақсаты: Балаларға зорлық-зомбылық туралы мағлұмат беру, адамның жаны мен тәніне үлкен зардап әкелетін соққы екенін түсіндіру және зорлыққа қарсы біздің елімізде заң бар екенін айту. Балаларға өз жүрген орталарында мейірімді болуға, бұзақылық істерге бармауға, адами бойларындағы қасиеттерін сақтауға, әдепті де, тәртіпті тұлға болып өсуіне тәрбиелеу. Сабақтың әдісі: түсіндіру, пікіралысу

1. Зорлық-зомбылықты қалай түсінесіңдері жайлы оқушылар ойларын айтты.
2. Зорлық-зомбылықтың түрлерін мұғалім слайд арқылы түсіндірді. Оқушылар мысалдар келтірді. Күнделікті өмірмен байланыс жасады

3. «Зорлық-зомбылықты қандай адамдар жасай алады?» тақырып аясында оқушылар парақшаларға топтастырып жазды
4. Үкімет тарапынан қандай жұмыстар жүргізіліп жатқаны жөнінде бейнежазбаларды көрді. Оқушылар түсінгендері жөнінде кері байланыс берді

Анықтама

10 сыныпта «Қатыгездік пен зорлық- зомбылықсыз балалық шақ» атты тәрбие сағаты өтілді.

Мақсаты: Кәмелеттік жасқа толмағандарға көрсетілетін зорлық-зомбылық мәселесіне қоғамның назарын аудару және қоғамда балаға зорлық-зомбылық қолайсыз болып ,жасына,даму деңгейіне, әлеуметтік мәртебесіне қарамастан әр адамның өмірімен әл ауқаты болатын сенімдерді қалыптастыру. Тәрбие сағаты барысында «Тұрмыстық-зорлық зомбылық» тақырыбында ҚР –ның Конституциясы баптарына сәйкес адамның қадір қасиетіне қол сұғылмаушылық ,азаматтың ар –намысы мен абыройына нұқсан келтірмеу,адам құқығының қорғалуы жайлы жан жақты түсінік берілді.Зорлық- зомбылықтың түрлері ,сипаттамалары жіне оларға қолданылатын жаза түрлері таныстырылды.

Оқушылар бүгінгі сабақтан алынған әсерлерімен бөлісіп, кері байланыс жасалды.

Сынып жетекші:

Жетпісбаева Г

Анықтама

№39 "Қызылөзек" орта мектебінде "Зорлық-зомбылық қоғам қасіреті" тақырыбында кітап көрмесі болып өтті.

Мақсаты:

1.Балаларға зорлық-зомбылық туралы мағлұмат беру, адамның жаны мен тәніне үлкен зардап әкелетін соққы екенін түсіндіру және зорлыққа қарсы біздің елімізде заң бар екенін айту.

2.Балаларға өз жүрген орталарында мейірімді болуға, бұзақылық істерге бармауға, адами бойларындағы қасиеттерін сақтауға, әдепті де, тәртіпті тұлға болып өсуіне тәрбиелеу.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

С.Қоқыбасов

Қызылорда облысының облыстық жастар денсаулығы орталығының
ұйымдастырған іс-шараларына
(акция, дебат, семинар - тренинг, вебинар, дөңгелек үстел, спорттық шара, сайыс,
конференция)

Хаттама

Өткізілген күні:

«___» _____ 20__ жыл

Өткізілген уақыты:

_____

Тақырыбы:

Ерте жүзетіннен асқан еңбек

Өткізілген орны:

139 Ғазықорған орта мектебі

Ұзақтығы:

_____

Қатысушылар саны:

_____

Таратылған ақпараттық танымдық материалдар саны:

_____

Қатысқан мекемелер:

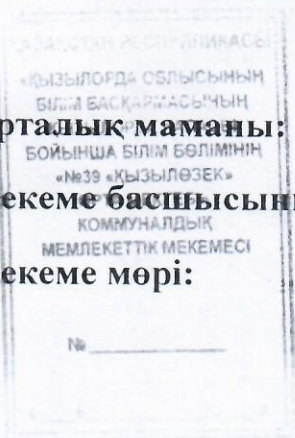
Қожибасов С. тәрбие меңгерушісі

Ораибаева

Орталық маманы:

Мекеме басшысының қолтаңбасы;

Мекеме мөрі:

С. Қожибасов

М. Қожибасов

Қатысушылар тізімі

«   » _____ 2011 ЖЫЛ

cafat[illegible]

Мекеме басшысының қолтаңбасы:
Мекеме мөрі:

Мекеме мөрі:

БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
ҚЫЗЫЛОРТА ҚАЛАСЫ
БОЙЫНША БІЛІМ БӨЛІМІНІҢ
«№39 «ҚЫЗЫЛӨЗЕК»
ОБЛАСТЫҚ
КОММУНАЛДЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕХЕМЕСІ

М. Байжан. *Se*

Хаттама

Өткізілген күні: 04.12.2022ж

Өткізілген орны: №39 Қаракөл орта мектеп

Өткізілген уақыты: 11-00

Тақырыбы: «Болашақ сізбен біздің қолымызда».

Өткізілген шараның мақсаты: оқушыларға мамандық таңдауға бағыт бағдар беру, болашақ білімділермен еңбек ете білгендердің қолында екендігін бойларына сіңіру.

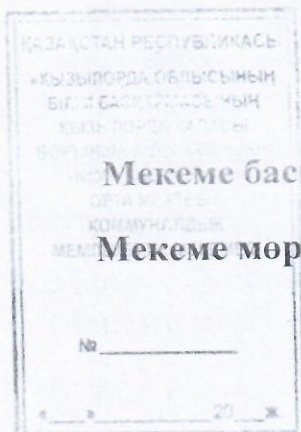
Қатысушы саны: _____

Семинар тренинг өткізгендер: №5 қалалық емхана психолог маманы Сілтаев М. №39 орта мектептің психолог маманы.

Семинар тренинг барысында: мектеп психологы семинар тренингімізді «Болашақ сізбен біздің қолымызда» тақырыбында баяндама оқып, ашып берді. Емхана психологы семинар тренингті түрліше слайдтармен жүргізіп, қысқа метражды видеоролик көрсетті. Оқушылар көрсетілген материалдар бойынша өз ойларын ашық айтып түсіндірді. Келесі тренинг студенттерді сергіту мақсатында өткізілді, топқа бөліп оқушыларды бір-бірімен жақын қарым-қатынаста болу үшін «Бүгін сен кереметсің» атты ойын-тренинг өткізілді. Тренинг мақсаты оқушыларды бір-біріне жақындастыру, бүгінгі күнге жақсы көңіл-күй сыйлау болды.

Сұрақ-жауап: оқушылар мамандарға өз ойларында жүрген сұрақтарын қойып, оқушылар арасында жүгіртпе сауалнамалар толтырылып кері байланыс жасалды.

Қортындылау: А.Құнанбаев атамyzдың «Сенде бір кірпіш дүниеде, кетігін тапта бар қалан» деген қанатты сөзін ұстаным етіп оқушыларға өмірден өз орындарын тауып өз мамандықтарымен жұмыс істеуге кеңестер берілді.

Мекеме басшысының қолтаңбасы: *М. Баймол*

Мекеме мөрі:

Қатысушылар тізімі

«09» ноября 2019 г.

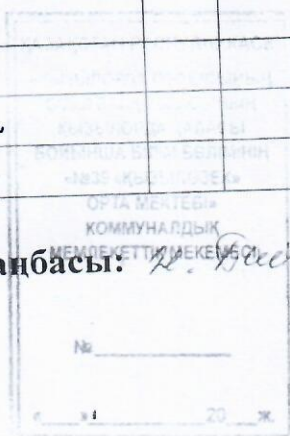
2022 ЖЫЛ.

cafat 1004

[illegible]

Мекеме басшысының қолтаңбасы: *Н. Байжан*

Мекеме мөрі:

[Signature]

№ 5 – ші қалалық емхананың салауатты өмір салтын қалыптастыруын атқаруда ұйымдастырылған іс - шаралары (акция, семинар, лекция, тренинг, ашық сабақ, дөңгелек стол т.б.).

Хаттамасы

Өткізген күні

« 02 » 12 2021 ж

Өткізген уақыты

14.00 сағат

Тақырыбы: ӘБЖЗ жасақтарының қызметін
сауатты өмір салтын

Өткізген орны №39 "Бұғы" орта мектебі

Ұзақтығы _____

Қатысушылар саны _____

Таратылған ақпараттық танымдық материалдар саны _____

Қатысқан мекемелер 1000 маман

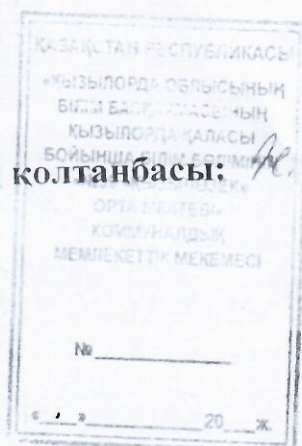
Бұғынұрлы Ақша

15 сағат мектеп: Төлеңқов Т.

15 сағат Ақша мектеп: Кешібаев Б.

Мекеме басшысының қолтаңбасы:

Мекеме мөрі

Облыстық жастар денсаулығы орталығының ұйымдастырған іс-шараларына
(акция, дебат, семинар, тренинг, вебинар, дөңгелек үстел, спорттық шара, сайыс, конференция)
қатысқан адамдардың тізімі

« ____ » _____ 20 ____ ЖЫЛ сағат ____

Тақырыбы: _____

Өткізілген орны: №39 «Қызылөзек» орта мектебі.

№	АТЫ – ЖӨНІ
1.	Айтмажанбет Айзере
2.	Алиасбай Ғылым
3.	Айтмамбетов Димназ
4.	Жұмалипова Динара
5.	Бахтияр Нұрисейлі
6.	Бахатбекқызы Жанерке
7.	Нәзек Нисовназ
8.	Нәзек Нұрлы
9.	Бектас Нұрлы
10.	Растанбекқызы Жансұр
11.	Ғалымжанбетов Бердосейт
12.	Ғидарбек Ахмед
13.	Ғабриелқызы Жансұр
14.	Ғуланов Ахмед
15.	Мұхаммеджан Жансұр
16.	Әбдіраман Мұраман
17.	Бадет Ермек
18.	Бозымбетов Тахат
19.	Ағдарбек Әбдіраман
20.	Серікбай Әбдіраман
21.	Рахат Нұрлы
22.	Балабек Мұқан
23.	Берікбаева Жанерке
24.	Айтмажанбет Айзере
25.	Исатайұлы Нұрисейлі
26.	Кенес Ермек
27.	Ғабет Нұрлы
28.	Мұхаммед Әбдіраман
29.	Мұхан Нұрсатқан
30.	Нұрматбек Нұрлы
31.	Сексенбаева Марейол
32.	Шығамбетов Азамат
33.	Нұрматбек Нұрлы
34.	Алиасбай Аман
35.	Жұмалиқызы Жанерке
36.	Барабақыұлы Нұрматбек
37.	Бахтияр Нұрлы
38.	Ахмед Нұрлы
39.	Нәзек Айзере
40.	Кенесбек Нұрлы

Мекеме басшысының қолтаңбасы:
Мекеме мөрі:

№

М. Нұрматбек

Анықтама

«ҚАТЫГЕЗДІК ПЕН ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚСЫЗ БАЛАЛЫҚ ШАҚ» ақпараттық науқаны аясында 6 желтоқсан күні мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Қоқыбасов Сержан Бозымбайұлының қатысуымен 9 сынып оқушылары арасында тәрбие сағаты жүргізілді.

Мақсаты – кәмелеттік жасқа толмағандарға көрсетілетін зорлық-зомбылық мәселесіне қоғамның назарын аудару және қоғамда балаға зорлық-зомбылық қолайсыз болып, жасына, даму деңгейіне, әлеуметтік мәртебесіне қарамастан әр адамның өмірі мен әл-ауқаты болатын сенімдерді қалыптастыру. Тәрбие сағаты барысында «Тұрмыстық-зорлық зомбылық» тақырыбында ҚР-ның Конституциясы баптарына сәйкес адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмаушылық, азаматтың ар-намысы мен абыройына нұқсан келтірмеу, адам құқығының қорғалуы жайлы жан-жақты түсінік берілді. Зорлық-зомбылықтың түрлері, сипаттамалары және оларға қолданылатын жаза түрлері таныстырылды.

Сабақ соңында Б. Момышұлы атамыздың "Тәртіпке бас иген құл болмайды" қанатты сөзінен өз құқықтарын қорғау туралы тың мәліметтер алып, қорытынды ой түйді.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: С.Қоқыбасов

№39 «Қызлөзек» орта мектебі

**«Үйдегі тыныштықтан жер
бетіндегі бейбітшілікке»
/ата-аналармен дөңгелек үстел/**

2022-2023 оқу жылы

Тақырыбы: «Үйдегі тыныштықтан жер бетіндегі бейбітшілікке»

дөңгелек үстел

Мақсаты: балаларға қатыгездікпен қарау мәселесі бойынша ата-аналарды ақпараттандыру және жәбірлеуді болдыртпайтын және оның алдын алуда ата-ананың міндетін түсіндіру.

Барысы:

Тренинг: «Балаңызды қаншалықты танысыз?»

Кіріспе сөз

Құрметті ата — аналар! Бүгінгі дөңгелек үстелімізге қош келдіңіздер. Республикалық «Зорлық-зомбылыққа қарсы 16 күн» ақпараттық науқаны болып жарияланды. Осыған орай бүгінгі шара «Үйдегі тыныштықтан жер бетіндегі бейбітшілікке» тақырыбында өтпек.

Зорлық-зомбылық құқықта «Бір адамның екінші бір адамға, оның жеке басына тиіспеушілік құқығын бұзатын тәни және психикалық ықпал жасауы» делінген.

Тән азабын шектірген зорлық — адамның ағзасына тікелей әсер ету, ұрып-соғу, денесіне зақым келтіру, тағы басқа. Тән азабын шектірген зорлықтың салдарынан жәбірленушінің денсаулығына зиян келтірілуі мүмкін.

Жан азабын шектірген зорлық — жәбірленушінің қарсылық көрсетуіне, өз құқықтары мен мүдделерін қорғауына деген ерік жігерін жасыту үшін қорқыту, адамның психикасына әсер ету. Жан азабын шектірген зорлық жүйке ауруына немесе тіпті жан ауруына ұшыратуы мүмкін.

Адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті әдіс қолданылып жасалған қылмыстар «Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің» тиісті баптарына сәйкес жауаптылық пен жазаны ауырататын мән-жайлар болып табылады.

Елімізде зорлық-зомбылыққа қатысты 20 дағдарыс орталығы бар.

Әйелдер мен балаларға арналған зорлық-зомбылық проблемасы елімізде елеулі мөлшерде асқынды. Статистикалық мәліметке қарағанда елде жыл ішінде 500-дей әйел мен бала тұрмыстағы зорлық-зомбылық құрбаны болады екен.

Отбасылардың қиыны қашуының басты бір себебі – жанұядағы зорлық-зомбылық.

«Отбасылық қарым-қатынаста дағдарыс туындағанда, одан ешкімнің ештеңесі кетпейді» деген түсініктен арылу керек. Кікілжіңі көп болатын отбасында өскен балалар есейген соң не әкесінің, не шешесінің отбасында өзін-өзі ұстау үлгісін алады.

Балаларға зорлық көрсетудің бірнеше түрлері бар:

Физикалық күш көрсету зорлық — зомбылығы: дене күшін қолданып, денені ауыртып денсаулыққа қасақана зиян келтіру, яғни соққыға жығу, жармасу, алақанмен не жұдырықпен немесе басқа да нәрселермен ұру. Бұл зорлықтың әсерінен бетке немесе денеге жарақат түседі. Ал денеге жарақат түспеген болса, онда адамның ішкі органдарына зиян тиюі әбден мүмкін.

Күш көрсету зорлық — зомбылығының белгілері:

- адамның бетіне, не денесіне әр түрлі топтағы, яғни көк таңбалардың, сондай – ақ жіптен, өтекпен, темекіден болған әр түрлі нысандағы жарақаттардың белең алуы;
- ауыз қуысының, еріннің жырылуы немесе қол мен аяқ, дене мүшелеріндегі дақтар;
- буындар ауруы немесе дене мүшелерінің ісігі, белгісіз сүйек сынықтары;
- тістің босауы немесе сынуы;
- адам тістерінің іздері;
- шаштың жұлынуы;

Күш көрсету зорлық – зомбылығынан кейін балалардың мінез – құлығындағы байқалатын өзгерістер:

- балалар ересектерден, ата – аналарынан үнемі қорқатын болады;
- балалар агрессивті, тез ашуланғыш немесе тұйық болады;
- қарым – қатынас дағдысы баяу дамиды;

- оқуда туындайтын қиыншылықтар: үлгермеушілік, жинақылық қасиетінің жоқтығы, тіл дамуының баяулығы;
- үйден қашуы немесе құқықбұзушылыққа бейім болуы;
- кездейсоқ дене жарақатына тап болу себебін түсіндіре алмауы;
- икемсіз қозғалуы мен дене мүшелерінің ауыруы;
- қажеттілік болмаса да денесін киіммен бүркеуі;
- нашар баға алғаннан кейін үйге қайтуға жігерсіздігі.

Психологиялық зорлық – зомбылық — адамның психикасына қасақана әсер ету, оны қорқыту, қорлау, бопсалау немесе құқық бұзушылықтарды немесе өмірге немесе денсаулыққа қауіп төндіретін, сондай-ақ психикалық, дене және жеке басы дамуының бұзылуына әкелетін әрекеттерді жасауға мәжбүрлеу (еріксіз көндіру) арқылы ар – намысы мен абыройын кемсіту. Осы зорлық – зомбылықтың түрі үлкен адамдар арасында жиі кездеседі. Көбінесе ондай адамдар өздерін аурумыз деп санайды.

Психологиялық зорлық – зомбылық кезінде баланың мінез – құлқында кездесетін келеңсіздіктер:

- мазасыздық немесе қобалжу;
- ұйқының бұзылуы;
- тәбеттің төмендеуі;
- ұзақ уақыт дегбірсізденуі;
- эксцентременталды мінез – құлықтың пайда болуы;
- өз – өзіне қол жұмсау немесе қауіп – қатері;
- басқа да адамдармен дұрыс қарым – қатынаста болмауы;
- ең төменгі бағаға ие болу.

Эмоционалды және сөзбен қорлау:

Жоғарыдағы зорлық – зомбылық түрі шынайы өмірде жиі кездеседі. Кей уақытта адамдар ұрыс, керіс, айқай – шу, дауыс көтеру сияқты келеңсіз қасиеттерді зорлық деп те санамайды. Алайда бұл негізінен осы зорлық түріне енеді.

Осы зорлықтар барысында анықталатын жәйттер:

- адамның намысына тиетін ғайбат сөздер айту,
- сөзбен қорқытқан кезде, адамның бойына қорқыныш ұялайды;
- кей адам көмек көрсетуден бас тартса, онда көмек қажет еткен адам өзін керексіз санауы мүмкін, сондықтан сөйлесуге құлқы болмайды;
- өз қатарластарымен көрісуге, кездесуге рұқсат берілмейді, ата – аналары туысқандарымен хабарласуға немесе ажырасқан ата – аналар балаларына бір – бірін көруге де тиым салады.

Осы зорлық – зомбылық түрлерінде:

- баланы ашық сынау;
- ар – намысына тию;
- баланы сөзбен қорқыту;
- баланы ешқайда шығармау;
- баланың жасын ескермей, қатал талаптар қою;
- ересектер тарапынан жалған сөйлеу, өз уәдесінде тұрмау, бала сенімінен шығу;
- баланың психологиясына әсер ететін психикалық өрескел мінез көрсету сияқты келеңсіздіктер бой көрсетеді.

Эмоционалды және сөзбен қорлауды бастан кешкен балалардың мінез – құлықтарында:

- даму баяулығы;
- түрлі ауруларға шалдығуы (тез арада салмақ жоғалту, семіру, ұлтабар, тері ауруларына шалдығу және т.б.);
- ішкі жан күйзелісі тәрізді өзгерістер жиі байқалады.

Балаларға қатысты эмоционалды зорлық – зомбылық кезінде ересектердің мінез – құлықтарында байқалатын ерекшеліктер:

- баланы жариялы түрде, ашық балағаттау, кемсіту, қорлау ;
- баланың қорыққан немесе күйзеліс кезінде демеу бермеу, өз қателігін мойындаттыру;
- баланы ашық түрде жек көру.

Сексуалдық зорлық-зомбылық — адамның жыныстың тиіспеушілігіне немесе жыныстық еркіндігіне қауіп төндіретін құқыққа қарсы қасақана іс-әрекет, сондай-ақ кәмелетке толмағандарға қатысты сексуалдық сипаттағы іс-әрекеттер.

Жоғарыда аталған зорлықтың түріне баланың көзінше жыныстық қарым – қатынас жасау, сүйісу тәрізді жат қылықтарды көрсету, өзін жаман сезінетін ашық киімдерді киюге мәжбүрлеу сияқты келеңсіздіктер жатады. Кейбір қыздар өздерін өктем көрсету мақсатында «Міне менің жігітім бар...» деген жалған мақтанмен осындай зорлықтың құрбаны болады.

Инцест. Сексуалдық зорлық – зомбылықтың бұл түріне әке немесе өгей әке мен бала, шеше немесе өгей шешесі мен бала және аға мен әпкесі арасындағы жыныстық қарым – қатынас түрлері жатады.

Экономикалық зорлық-зомбылық — адамды заңмен көзделген құқығы бар тұрғын үйінен, тамағынан, киімінен, мүлкінен, қаражатынан қасақана айыру, бұл дене саулығының және (немесе) психикалық денсаулығының бұзылуына әкеп соғуы мүмкін.

Ақшаны тартып алу және тек сұранысына немесе қажеттілігіне қарай (кітап, дәптер, қалам сатып алуға) шектеп қаражат беру, сыныптас достарының туған күндеріне ақша жинау, сондай – ақ дүкендерге барғанда ақша жұмсауына үнемі қадағалау жүргізу сияқты жәбірлеудің бұл түрі де зорлық – зомбылыққа жатады. Балаға қатыгездікпен қарау ата – ананың шарасыздығын көрсетеді және бала мен ата – ана арасындағы өзара түсінбеушілік белең алып, қарым – қатынас дұрыс жолға қойылмайды.

Бұл зорлықтың түрін балалар көбінесе бастан кешірмейді, ал олар осы көріністің куәгері жиі болуы ықтимал. Жоғарыда аталған көріністен кейін балалар өздерін жайсыз эмоционалды жағдайда сезінеді, атап айтсақ:

- отбасындағы болып жатқан жағдайларға өзін себепкер санайды;

- отбасы мүшелері физикалық зорлыққа тап бола ма деген бала санасындағы үрей мен қорқыныш;
- тек жоғарыдағы жағдайдың сол отбасында ғана қайталануына ұялу;
- ата – аналары өз міндеттерін орындамағандықтан, қалай көмек көрсетемін деп үнемі қобалжуы және ішкі жан дүниесінің күйзелісі (басқа балаларға алаңдауы, ақшаны қалай тапсам деген ойға берілуі);

Экономикалық зорлық – зомбылықтың, яғни отбасындағы айғай – шудың куәгері ретінде жәбірленуді бастан кешірген балаларда кездесетін мінез – құлықтар немесе олардың бойынан табылатын келеңсіз әрекеттері:

- отбасылық зорлық – зомбылық жөнінде біреулер біліп қоя ма деген үреймен мектепке бармау;
- өзгелердің жағдайына алаңдаушылық танытуы;
- мінез – құлқында қатыгездік пен немқұрайлылық қасиеттерінің байқалуы;
- өздеріне айтылған сын – ескертпелерді ауыр қабылдауы;
- өздеріне өзгелердің үнемі назар аударуын қалайды;
- үнемі айналасындағы балалар мен жануарларға зиян келтіруге бейім;
- ішімдік пен нашакорды пайдалануы;
- өз – өзіне қол жұмсау өлімі туралы айту;
- жыныстық қарым – қатынас жөнінде өзіндік таным-түсінігінің бар болуы;
- өздерін ересек немесе кішкентай азамат ретінде мінсіз тануы;
- үйде аз тұрақтау мақсатында қоғамдық қызметте белсенділік танытуы;
- асқа аса тәбеті болмайды.

Балаларды қауіп-қатерден қорғау:

Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Барлық қылмыстардың ішінде ең ауыры зорлау болып табылады. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. Сондықтанда балаға мынаны түсіндірген жөн:

- Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек;
- Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет;
- Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.
- Көшеде, автобуста, пойызда танымайтын ересек адамдармен сойлеспе.
- Балаға сеніңіз, сонда ол сізге барлық шындығын айтуды үйренеді;
- Дұрыс тәрбие балаға болашаққа деген сеніммен қарауға және қауіп-қатерді тез білуге үйретеді;
- Егер сіз балаға қатыгездікпен қарау жағдайларын естігін болсаңыз немесе көрген болсаңыз бірден білікті билік органдарына хабарлаңыз.

Егер сіздің балаңыз жәбірленгенін айтса, не істеу керек?

А) Оған сеніңіз. Ол басынан өткен жәбірлеу туралы өтірік айтпайды, егерде толқып, бүге — шүгесіне дейін айтса да.

Ә) Оған ұрыспаңыз. Себебі, жәбірленуші бөтен біреу, ал зардап шегуші — сіздің балаңыз.

Б) Оған түсіністік көрсетіп, оны мұқият және шыдамды тыңдаңыз.

В) «Қатерлі ешнәрсе болмады, барлығы да өтеді» деген сөздермен оның ауыртпалығын кемітпеңіз.

Г) Оған теріс бұрылмаңыз: егер ол сізге келіп, ұрыс, үрей және ашуға кезіксе, ол оған жәбірленуден де ауыр тиюі мүмкін.

Ата — ана үшін ескерту:

Өз балаларыңызбен сенімділік қатынасын сақтаңыз.

Отбасында бала кез келген мәселелерді, оның ересектермен қатынастарын қоса, талқылай алатындай арақатынастар жасау керек.

Балалар өз өмірлерінің құбылыстары немесе достары туралы айтып жатқанда, оларды мұқият тыңдаңыз.

Баланы жан қобалжуларымен бөлісуге ынталандырыңыз, бұл апаттан сақтаудың маңызды шарттардың бірі.

Сіз балаңыздың басқа балалармен немесе ересектермен қатынастарын білуіңіз керексіз. Бір — біріңіздіен еш нәрсе жасырмаңыз, себебі, балалар қатерлі жаңғадайларды жиі жасырады.

Сергіту сәті: «Жақсы және жаман» әдеттер

Қорытынды:

Шынына келсек, бала өмірі-қобалжулар тізбесі. Бала бәріне тәуелді, ешнәрсеге құқығы жоқ, ересектер оны адамға санамайды. Атажананың есіне отбасының көңіл-күйі мен баланың сыртқы және ішкі жәбірлеуден дайындыққа әзірлігінің дәрежесі арасында тікелей тәуелділік бар екенін естеріне түсіремін. Жиналысты ата-ана үшін ескертуді таратумен аяқтаймын.

Анықтама

2022-2023 оқу жылының 2-желтоқсан күні «Үйдегі тыныштықтан жер бетіндегі бейбітшілікке» тақырыбында ата-аналармен дөңгелек үстел болып өтті.

Мақсаты: балаларға қатыгездікпен қарау мәселесі бойынша ата-аналарды ақпараттандыру және жәбірлеуді болдыртпайтын және оның алдын алуда ата-ананың міндетін түсіндіру.

Кездесу барысында мектебіміздің тәрбие ісі жөніндегі орынбасары С.Қоқыбасов Республикалық «Зорлық-зомбылыққа қарсы 16 күн» ақпараттық науқаны жүріп жатқанын, осыған орай аталмыш іс-шараның өткізіліп отырғанын ескерте өтті. Бүгінгі таңда өзекті болып отырған «зорлық-зомбылық» мәселесі төңірегінде сөз қозғады. Осы ретте әр отбасының тыныштығы ол баланың жарқын болашағына әсер ететінін, жанұяда татулық пен бірлікті сақтап отыру керектігін басты назарда ұстау керектігін алға тартты.

Кездесуді әрі қарай мектеп психологтары жүргізді. Бала мен ата-ананың қарым-қатынасы, отбасындағы зорлық-зомбылықтың түрлері, балаларды қауіп-қатерден қорғау, егер сіздің балаңыз жәбірленгенін айтса, не істеу керек? деген тақырыптар төңірегінде әңгіме өрбіді.

Кездесу соңында ата-аналар бүгінгі іс-шарадан алған, түйгендерін ортаға салды.

Мектеп психологы:

А.Абилова

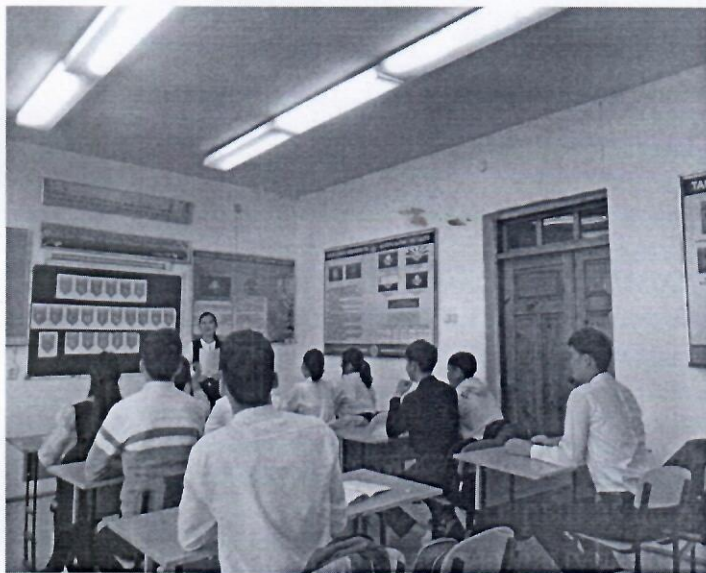

Анықтама

«Қатыгездік пен зорлық- зомбылықсыз балалық шақ» Атты тәрбие сағаты өтілді.

Мақсаты:кәмелеттік жасқа толмағандарға көрсетілетін зорлық-зомбылық мәселесіне қоғамның назарын аудару және қоғамда балаға зорлық-зомбылық қолайсыз болып ,жасына,даму деңгейіне әлеуметтік мәртебесіне қарамастан әр адамның өмірімен әл ауқаты болатын сенімдерді қалыптастыру. Тәрбие сағаты барысында «Тұрмыстық-зорлық зомбылық» тақырыбында ҚР –ның Конституциясы баптарына сәйкес адамның қадір қасиетіне қол сұғылмаушылық ,азаматтың ар –намысы мен абыройына нұқсан келтірмеу,адам құқұғының қорғалуы жайлы жан жақты түсінік берілді.Зорлық зомбылықтың түрлері ,сипаттамалары жіне оларға қолданылатын жаза т үрлері таныстырылды.

. Оқушылар бүгінгі сабақтан алынған әсерлерімен бөлісіп, кері байланыс жасалды.

Сынып жетекші: Абишева Д

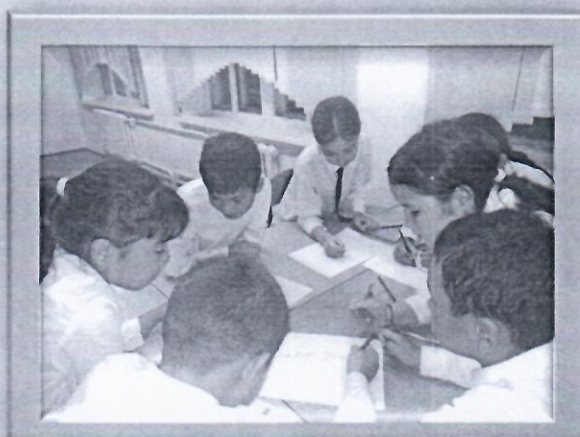
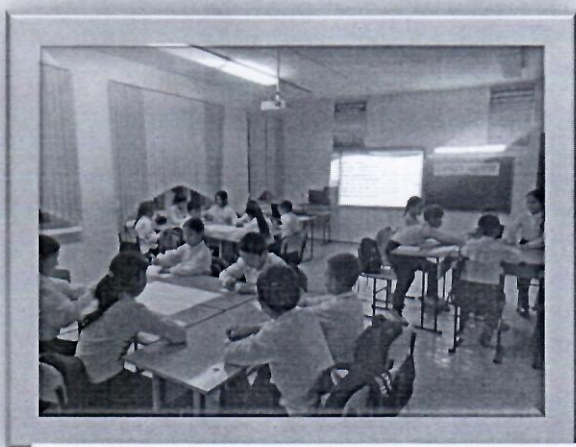

Анықтама

2022 оқу жылында 17 қараша күні № 39 Қызылөзек орта мектебінде 5 «А» сыныбында «Мен зорлық- зомбылыққа қарсымын » атты тәрбие сағаты өтілді.

Мақсаты: Балалармен ата-аналарды және ересектерді қоғамда кездесіп отырған балаларға қатысты зорлық - зомбылық пен қатыгездіктің зияны мен салдары туралы түсінік беру, талқылау.

ҚР-ның Конституциясы баптарына сәйкес адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмаушылық, азаматтың ар-намысы мен абыройына нұқсан келтірмеу, адам құқығының қорғалуы жайлы жан-жақты түсінік қолданылатын жаза түрлері таныстырылды. Бүгінгі сабақтан алынған әсерлерімен бөлісіп, кері байланыс жасалды.

Сынып жетекшісі: Ержанова Ботагөз

Тақырыбы «Мен зорлық- зомбылыққа қарсымын »

Мақсаты :

Балалармен ата-аналарды және ересектерді қоғамда кездесіп отырған балаларға қатысты зорлық - зомбылық пен қатыгездіктің зияны мен салдары туралы түсінік беру, талқылау.

Оқушыларды жаңа тақырыптық талқылауға, өз бетімен жұмыс істеуге үйрету және проблемалық сұрақтар арқылы олардың ой- өрісін, ойлау қабілеттінің белсенділігін арттыру. Заң сыйлайтын тұлғаны қалыптастыру.

Мұғалімнің кіріспе сөзі : Қоғам үшін ең бастысы – тәуелсіздік, адам үшін бас бостандығы және уайым қайғысыз өмір. Оның кепілі – заңдылық. Тәуелсіздік төрімізден орын алған қоғамымыздағы ең басты құндылық – адам бостандығы. Адамның және адамзаттың құқықтары мен бас бостандықтарын қамтамасыз ету және қорғау – конституциялық заңдылықтың басты талабы.

Жалпы жер жүзінде балалардың құқықтарын қорғау тарихы аз-ақ уақытты құрайды деп айта алмайсыз. Бұл жөніндегі алғашқы ұйым әлемде 1919 жылы пайда болыпты. 1924 жылы – Ұлттар лигасының Женева Бала құқықтары туралы декларациясы, 1959 жылы БҰҰ Бас Ассамблеясының Бала құқықтары декларациясы қабылданса, 1979 жыл Халықаралық Бала жылы болып жарияланды және тек он жыл өткеннен кейін ғана Бала құқықтары туралы конвенция қабылданды. Яғни 1989 жылы Бала құқықтары туралы конвенция қабылданып, Қазақстан Республикасы бала құқықтарын қорғау жөніндегі маңызды конвенцияларға қосылды. Бұл конвенция бала құқықтарын айқын белгілеген басты құжат болды. Бүгінгі күні аталған Конвенция әлемнің барлық елдері қол қойған халықаралық құжат болып табылады. Бұл халықаралық құжатты Қазақстан Үкіметі 1994 жылы ратификациялады. Осы кезден бастап біздің мемлекетіміз миллиондаған қазақстандық балалардың құқықтарын қамтамасыз етуде айтарлықтай жұмыстар атқаруда. Ең бастысы - 2004 жылы тамызда «Бала құқықтары туралы» Заң қабылданды.

Балалар құқықтары туралы халықаралық конвенциядан (слайд арқылы көрсетіледі)

Мемлекет әрбір баланың аман-сау өсіп, жан-жақты дамуын қамтамасыз етеді.

Бала өмірге келе салысымен тіркеуге алынады және өзіне есім мен азаматтық алуға құқылы. ☐

Әрбір бала өз отбасында, ата-анасымен бірге өмір сүруге құқылы. ☐

Бала мектепте кінәлі болғанда да оны ешкімнің ұрып жазалауға, кемсітіп қорлауға құқығы жоқ. ☐

Әрбір баланың ой-пікірі, ар-ождан және дін еркіндігіне құқығы бар. Бала өзі қалаған спорт түрімен шұғылдануға құқылы. ☐

Бала денсаулығын сақтауға, емдеуге құқылы. ☐

Бала өз ойын еркін айтуға құқылы.

Сіздің түсінігіңізше «Зорлық – зомбылық» түсінігіне не жатады және оның түрлері қандай?

Физикалық: итеру, жұлмалау, алақанмен жұдырықпен немесе басқа да заттармен ұру;

Сексуалды: күштеп жыныстық қатынасқа итермелеу, қорқыту, бопсалау, зорлау;

Психологиялық: ауызша тіл тигізу; бопсалау; өзіне қатысты немесе басқалардың тарапынан қокан лоқы күш көрсету, қорқыту; бақылауға алу;

Эмоционалды: оның намысына тие отырып, орындауына мәжбүрлеу;

Экономикалық: балаларды тәрбиелеуден бас тарту;

Балалар еңбегін қанау: еңбек етуге мәжбүрлеу, құлдық, бопсалаушылық.

II. Топтық жұмыс:

Топта жұмыс істеу ережесі:

1. Біреуі сөйлейді, басқалары тыңдайды.
2. Болып жатқанға белсенді қатысу.
3. Әркім өз пікірін білдіруге құқылы.
4. Пайда болған ой, сезімдерінді осы жерде және қазір айт.
5. "Басынан" "Аяғына" дейін жұмыс істеу.

Негізгі бөлім.

1) Амандасу – «таныстыру» жаттығуы.

Нұсқау: әр қатысушы өз есімінің бірінші әрпіне қарай бойындағы жеке қасиетін қосып айту керек.
Мысалы: мен Еркеблан ержүректі жігітпын...

Оқушылар түгел амандасып болғаннан кейін топқа бөлінеді.

2) Топқа бөліну

Оқушылар топқа бөліну үшін әр бір оқушы үстелде қойылған смайликтерді алып 3 топқа бөлінеді.

3) «Зорлық-зомбылықсыз және қатігездіксіз балалық шақ» тақырыбында постермен жұмыс жасау, қорғау.

4) «Аяқталмаған тезистер» атты анкетаға зорлық зомбылықтың бірнеше түріне анықтама жазады.

1. Зорлық – зомбылық – ол....

2. Физикалық зорлық – зомбылық - ол

3. Психологиялық -

4. Экономикалық зорлық деген -

5. Қорқыту – ол...

5. «Қайта байланыс» жаттығуы

Оқушылар шеңбер құра отырады да, допты әр қайсысы кезекпен кезек ала отырып тренингтің өткізілуіне байланысты өз ойларын білдіреді:

- Тренингте ең бірінші не ұнады?

- Не ұнаған жоқ?

- Өзің жаңадан не білдің?

б) "Алған әсеріңіз қандай?" - смайликтер арқылы анықтау.

в) тренингке қатысушыларға рахмет айта отырып, тренингті аяқтау.

6. Қорытынды.

«Мен зорлық-зомбылыққа қарсымын» тақырыбындағы тренингті былай қорытындылағым келеді.

Немістің ұлы ақыны В. Гете серуенге шығарда қалтасына түрлі гүлдердің тұқымын салып шығып, шалғындардан, орманнан өткенде, тауға шыққанда гүл тұқымдарын сеуіп жүруді жаны сүйген. Оның жүрген жерлері мезгілі келгенде керемет гүлдер өсіп шығатын.

Анықтама

«ҚАТЫГЕЗДІК ПЕН ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚСЫЗ БАЛАЛЫҚ ШАҚ» ақпараттық науқаны аясында 6 желтоқсан күні мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Қоқыбасов Сержан Бозымбайұлының қатысуымен 9 сынып оқушылары арасында тәрбие сағаты жүргізілді.

Мақсаты – кәмелеттік жасқа толмағандарға көрсетілетін зорлық-зомбылық мәселесіне қоғамның назарын аудару және қоғамда балаға зорлық-зомбылық қолайсыз болып, жасына, даму деңгейіне, әлеуметтік мәртебесіне қарамастан әр адамның өмірі мен әл-ауқаты болатын сенімдерді қалыптастыру. Тәрбие сағаты барысында «Тұрмыстық-зорлық зомбылық» тақырыбында ҚР-ның Конституциясы баптарына сәйкес адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмаушылық, азаматтың ар-намысы мен абыройына нұқсан келтірмеу, адам құқығының қорғалуы жайлы жан-жақты түсінік берілді. Зорлық-зомбылықтың түрлері, сипаттамалары және оларға қолданылатын жаза түрлері таныстырылды.

Сабақ соңында Б. Момышұлы атамыздың "Тәртіпке бас иген құл болмайды" қанатты сөзінен өз құқықтарын қорғау туралы тың мәліметтер алып, қорытынды ой түйді.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'S. K.' or similar, written over a blue line.

С.Қоқыбасов

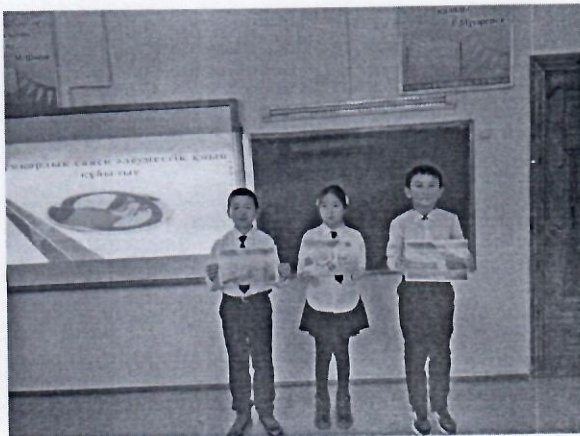
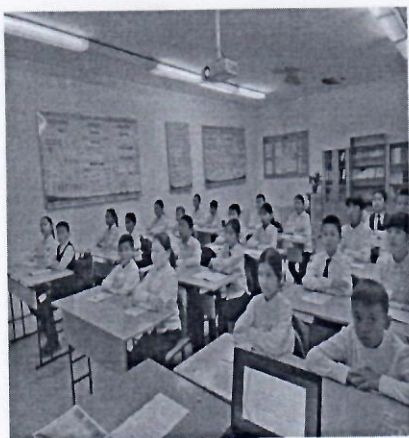
Анықтама

«БІЗ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫМЫЗ!»

№39 «Қызылөзек» орта мектебінде 9-желтоқсан-Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес күніне байланысты 5 «А» сыныбында жетекшісі Б. Ержанованың ұйымдастыруымен «Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз» тақырыбында тәрбие сағаты өткізілді.

Мақсаты: «Сыбайлас жемқорлық» деген ұғымды түсіндіріп, пайда болу жағдайлары жайлы түсінік қалыптастыру. Өз мемлекетіне жауапкершілікпен қарау және әділеттікке тәрбиелеу.

Қазақ елі байтақ болсын десеңіз,
Жемқорлықтың жолын бірге кесеміз.
Сонда ғана жер гүлденер, ел байып,
Сонда ғана шарықтаймыз, өсеміз.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

С.Қоқыбасов

Анықтама

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ –ҚОҒАМНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ

Бүгін №39 «Қызылөзек» орта мектебінің 9 «А» сынып оқушылары арасында 9-желтоқсан –Халықаралық . сыбайлас жемқорлықпен күрес күніне арналған ашық тәрбие сағаты болып өтті. Сынып жетекшісі: Қуанышова Айдана.

Ашық тәрбие сағатының мақсаты:

- «Сыбайлас –жемқорлық» деген ұғымды түсіндіріп, пайда болу жағдайлары жайлы түсінік қалыптастыру.
- Өз көзқарастарын білдіріп, дүниетанымдарын кеңейту. Өз ойларын еркін жеткізе білу қабылеттерін дамыту.
- Өз ортасына жауапкершілікпен қарау және әділдікке тәрбиелеу.

Тәрбие сағаты барысында: Оқушыларға сыбайлас жемқорлық туралы түсініктеме беріліп, өмірде өздерін жемқорлықтан аулақ болуға шақырды. Оқушылар да өз ойларын айтып, жемқорлыққа қарсы екендерін көрсетті. Ең бастысы әр адамның бойында адамгершілік қасиеттердің басым болуы қажет деген қорытынды жасалды.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: С.Қоқыбасов

Қалалық білім бөліміне

№39 «Қызылөзек» орта мектебі әкімшілігінен

Анықтама

№39 «Қызылөзек» орта мектебінде 9 - желтоқсан - Халықаралық сыбайлас жемқорлықпен күрес күніне арналған іс-шаралардың күнтізбелік жоспарына сәйкес «Сыбайлас жемқорлық – қоғамның өзекті мәселесі» тақырыбында жұмыстар топтамасын атқарды. ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі салалық бағдарламасы аясында сыбайлас жемқорлықтың алдын - алу және болдырмау бағытында жұмыстар жүргізілді. Заңның талаптарын сақтау мақсатында ақпараттық оқытулардың тұрақты түрде жүргізілуі, өскелең ұрпақты тәрбиелеу қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша түсіндірілді. Осы орайда «Жеткіншектер мен жастар ортасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастырудың ерекшеліктері» тақырыбында сынып жетекшілер тәрбие сағаттары мен дөңгелек үстелдер, кітап көрмесін ұйымдастырып өткізді.

<https://www.facebook.com/100044570716415/posts/pfbid033bLU48KWMgyn88Y5enJttWTsbCP8nm4hyrLDask8ookPKgyuqQDc7fHmXWKKaDPYl/?app=fbl>

<https://www.facebook.com/100044570716415/posts/pfbid02k67sW8JaEQdUFozDjPziZ4WWjJenJPMdAw2iMiUvQbKzM62DgbHsVqHwdaeibpxJl/?app=fbl>

<https://www.facebook.com/100044570716415/posts/pfbid032A1UyVTU1WF7SKxtYchiXfUsqip6wzRuM5tzEGgSmaGWEarvWTU3SyC9yAVNqTHql/?app=fbl>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02r5xHArmrvr2MLQW5sRaPPNHBRJsXHMDGkYjdRvQETEvGSSYP4UT6E2MXenbLecigl&id=100044570716415

Мектеп директоры

Ж.Байжанов

«Бекітемін»
№39 «Қызылөзек» орта мектебінің директоры
Ж.Байжанов
«12» қыркүйек 2022 жыл

2022-2023 оқу жылындағы №39 «Қызылөзек» орта мектебінің мектепшілік есепте тұратын оқушылары арасындағы қаңғыбастық пен қадағалаусыздықтың алдын алу, құқық бұзушылықтың, суицид, алдын алу жөніндегі директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының, мектеп психологының, әлеуметтік педагогының бірлескен жұмыс жоспары

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: С.Қоқыбасов

Мектеп психологтары: А.Абилова,

Әлеуметтік педагогы: Ж.Сапаржанова

№	Іс-шараның атауы	Аяқталу нысаны	Орындауға жауаптылар	Орындау мерзімі
Қаңғыбастық пен қадағалаусыздықтың құқық бұзушылықтың алдын алу бойынша				
1	Мектепішілік есепте тұрған оқушыларды анықтау, кездесулер өткізу, түсіндірулер жүргізу	Әлеуметтік желіде жариялау	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Қыркүйек Желтоқсын Сәуір
2	Мектепішілік есепте тұрған оқушылардың тұрғын үй, тұрмыс жағдайын зерттеу	Акт жасау	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Мектеп психологы Әлеуметтік педагог	Қыркүйек Желтоқсын Сәуір
3	«Түнгі қаладағы балалар» рейд жүргізу	Әлеуметтік желіде жариялау	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Әр жұма, сенбі сайын
4	Мектепішілік есепте тұрған оқушылардың ата-анасының қатысуымен алдын алу әңгімесін жүргізу	Анықтама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Мектеп психологы	Ай сайын
5	«Буллинг және кибербуллингтің алдын алу»	Анықтама	Мектеп психологы	.
6	Нашақорлықтың алдын алу бойынша сынып сағаттарын өткізу	Анықтама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Сынып жетекшілер	Жоспарға сәйкес
7	Құқық бұзушылықтың, зорлық-зомбылықтың алдын алу мақсатында	Хаттама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар	

	сауалнама жүргізу		Мектеп психологы	
8	Мектепішілік есепте тұрған оқушылардың (қосымша білім, спорт, секциялары және үйірмелермен қамту) бос уақытын ұйымдастыру	Анықтама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Сынып жетекшілер	Үнемі
Суицидалды мінез-құлықтың алдын алу бойынша				
1	Суицидалды мінез-құлықтың алдын алу мақсатында сауалнама жүргізу	Хаттама	Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Қазан Сәуір
2	Сауалнама нәтижесі бойынша оқушылардың психологиялық жағдайына мониторинг жүргізу және «Психологиялық қолдау» тобына шыққан балалармен жекелеген алдын алу жұмыстарын ұйымдастыру	Анықтама	Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Жыл бойына
3	Суицидалды мінез-құлықтың алдын алу бойынша сала мамандарымен кездесу ұйымдастыру	Хаттама	Сынып жетекшілер	Қараша Сәуір
4	Суицидалды мінез-құлықтың алдын алу бойынша кездесулер, кеңес беру, түзету жұмыстарын жүргізу	Анықтама	Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Ай сайын
Жыныстық қол сұғылмаушылық, ерте жүктіліктің алдын алу бойынша				
1	Тиісті мамандардың қатысуымен 8-11 сынып оқушылары арасында жыныстық қол сұғылмаушылық, ерте жүктілік пен түсік жасатудың зияндылығы туралы дәрістер өткізу	Анықтама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Учаскелік инспектор Мектеп аяжаны Мектеп психологы Сынып жетекшілер	Қараша Сәуір

2	Ұлдар, қыздар жиналысын өткізу	Хаттама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Мектеп аяжаны Мектеп психологы Әлеуметтік педагог Сынып жетекшілер	Ай сайын
Әлеуметтік жағдайды жақсарту бойынша				
1	Мектеп бойынша тұрмыстық жағдайы төмен, қолайсыз отбасылардың тізімін жасақтап, оларға қолдау көрсету	Кесте, анықтама	Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар Әлеуметтік педагог	Үнемі
2	Толық емес отбасында және туыстарының қамқорлығына алынған оқушылардың мінез-құлқы мен көңіл-күйінің тұрақтылығына талдау жүргізу	Кесте, анықтама	Әлеуметтік педагог Мектеп психологы	Ай сайын